

Metodologia de evaluare a nevoilor comunității în vederea organizării serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice din Municipiul Petroșani

Art. 1. Dispoziții generale

Prezenta Metodologie de evaluare a nevoilor comunității în vederea organizării serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice are în vedere următoarele acte normative:

1. Atribuțiile serviciului public de asistență socială prevăzute la art. 112 alin. (2) lit. g) și alin. (3) lit. d) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare și în HCL nr. 357/2024 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Direcției de Asistență Socială Petroșani;

2. Funcția serviciilor publice de asistență socială de realizare a diagnozei sociale la nivelul unității administrativ-teritoriale respective, prin evaluarea nevoilor sociale ale comunității, realizarea de sondaje și anchete sociale, valorificarea potențialului comunității în vederea prevenirii și depistării precoce a situațiilor de neglijare, abuz, abandon, violență, a cazurilor de risc de excluziune socială etc. prevăzută în regulamentele-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 797/2017, cu modificările ulterioare;

3. Obligația serviciului public de asistență socială de a organiza sesiuni de consultări cu reprezentanți ai organizațiilor beneficiarilor și ai furnizorilor de servicii sociale în scopul fundamentării strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale și a planului anual de acțiune, prevăzută la art. 6 alin. (1) lit. c) din anexele nr. 1—3 la Hotărârea Guvernului nr. 797/2017, cu modificările ulterioare;

4. Prevederile art. 5 alin. (3) din anexele nr. 1—3 la regulamentele-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 797/2017, cu modificările ulterioare, conform cărora elaborarea planului anual de acțiune se fundamentează prin realizarea unei analize privind numărul și categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente și cele propuse spre a fi înființate, resursele materiale, financiare și umane disponibile pentru asigurarea furnizării serviciilor respective, cu respectarea planului de implementare a strategiei județene de dezvoltare a serviciilor sociale prevăzut la art. 4 alin. (1), în funcție de resursele disponibile și cu respectarea celui mai eficient raport cost/beneficiu;

5. Prevederile art. 4 alin. (2) și (3) din anexele nr. 1—3 la regulamentele-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 797/2017, conform cărora elaborarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale se fundamentează în principal pe informații colectate de serviciul public de asistență socială în exercitarea atribuțiilor de identificare a familiilor și persoanelor aflate în dificultate, precum și a cauzelor care au generat situațiile de risc de excluziune socială; documentul de fundamentare a strategiei conține cel puțin următoarele informații: caracteristici teritoriale ale unității administrativ-teritoriale; nivelul de dezvoltare socioeconomică și culturală a regiunii; indicatori demografici, cum ar fi: structura populației după vârstă, sex, ocupație, speranța de viață la naștere, speranța de viață sănătoasă la 65 de ani, soldul migrației etc.; tipurile de situații de dificultate, vulnerabilitate, dependență sau risc social etc., precum și estimarea numărului de beneficiari; tipurile de servicii sociale care ar putea răspunde nevoilor beneficiarilor identificați și argumentația alegerii acestora;

6. Măsura 1.3.8 din Planul de acțiune pentru perioada 2023—2030 prevăzut în anexa la Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânirea activă pentru perioada 2023—2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.492/2022, referitor la implementarea de către SPAS a instrumentelor standardizate de evaluare a nevoilor de servicii de ÎLD și realizare a diagnozei sociale, monitorizarea și evaluarea procesului de implementare;

7. Obligația serviciului public de asistență socială de a utiliza o metodologie de estimare a nevoilor de servicii sociale pentru persoane vârstnice în comunitate și de identificare a cazurilor, prevăzută în Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 2.489/2023 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate privind managementul de caz în serviciile sociale acordate persoanelor vârstnice;

8. Prevederile art. 13 alin. (6) din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările ulterioare, conform cărora, pentru aplicarea prevederilor alin. (1) și (2), autoritățile administrației publice locale au obligația să prevadă în bugetul local sumele necesare, fundamentate pe baza estimărilor realizate de serviciul public de asistență socială pe baza datelor colectate din anchetele sociale, în care se consemnează datele de identificare ale îngrijitorilor informal și sprijinul acordat de aceștia;

9. Prevederile art. 21 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 17/2000, cu modificările ulterioare, conform cărora, în vederea atingerii obiectivelor prevăzute în Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă pentru perioada 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.492/2022, finanțarea de la bugetul de stat a serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice este condiționată de îndeplinirea unor indicatori de performanță, printre care și respectarea prevederilor art. 12 alin. (2) în ceea ce privește planificarea înființării și organizării serviciilor sociale și utilizarea unei metodologii de evaluare a nevoilor comunității, cu respectarea metodologiei-cadru reglementate la nivel național;

10. Prevederile art. 30-34 din Legea nr. 17/2000, republicată, cu modificările ulterioare;

11. Prevederile art. 27¹ alin. (3) din Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora solicitantul dreptului la venit minim de incluziune se înregistrează, din oficiu, ca solicitant de servicii sociale.

Art. 2. Scopul utilizării prezentei metodologii

Pentru fundamentarea organizării și acordării serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice și planificarea dezvoltării acestora în funcție de nevoile identificate ale persoanelor vârstnice care au domiciliul/reședința pe raza administrativ-teritorială a municipiului Petroșani, se aprobă prezenta metodologie.

Art. 3. Rezultatele implementării prezentei metodologii

Prin aplicarea prezentei metodologii, Direcția de Asistență Socială Petroșani, obține cel puțin următoarele rezultate:

1. Estimarea anuală a numărului persoanelor vârstnice dependente care au domiciliul/reședința pe raza administrativ-teritorială a municipiului Petroșani și care necesită sprijin pentru activitățile de bază ale vieții zilnice;

2. Estimarea numărului persoanelor vârstnice care au domiciliul/reședința pe raza administrativ-teritorială a municipiului Petroșani și care nu primesc ajutor pentru îndeplinirea activităților instrumentale ale vieții zilnice din partea îngrijitorilor informal și voluntari;

3. Indicatorii de eficiență cost/beneficiu;

4. Lista nominală a persoanelor vârstnice la risc și a nevoilor specifice de sprijin prin servicii și beneficii de asistență socială;

5. Estimarea numărului de îngrijitori informali ai persoanelor vârstnice din comunitate care necesită sprijin.

Art.4. Sursele de date

Principalele surse de date pentru evaluarea nevoilor comunității o reprezintă:

1. Bazele de date/registre din cadrul Direcției de Asistență Socială Petroșani constituite în cadrul realizării atribuțiilor prevăzute de legislația în vigoare, cum ar fi:

a) registrul beneficiarilor de măsuri de asistență socială, sistemul informatic pentru domeniul asistenței sociale în care se prelucrează cererile, declarațiile și documentele depuse în vederea acordării venitului minim de incluziune;

b) registrul unic al beneficiarilor de servicii sociale;

c) registrul îngrijitorilor informali, prevăzut la art. 3 din Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 955/2023 pentru aprobarea modelului contractului încheiat între îngrijitorul informal al persoanei vârstnice dependente și serviciul public de asistență socială, cu modificările și completările ulterioare;

d) datele colectate din anchetele sociale realizate în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (6) din Legea nr. 17/2000, republicată, cu modificările ulterioare;

e) datele deținute în cadrul Direcției de Asistență Socială Petroșani cu privire la actele juridice translativ de proprietate având ca obiect bunuri proprii ale persoanei vârstnice, în scopul întreținerii și îngrijirii acesteia, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările ulterioare;

f) date deținute de Compartimentul de asistență medicală comunitară din cadrul DAS Petroșani privind vârstnicii vulnerabili, care locuiesc singuri și izolați, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2017 privind asistența medicală comunitară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2017, cu modificările și completările ulterioare;

2. Studii de fundamentare care au stat la baza elaborării strategiilor locale, cum ar fi: îngrijire de lungă durată și îmbătrânire activă, incluziune socială, persoane fără adăpost, dezvoltare comunitară, dezvoltare servicii sociale, etc.

3. Analize/studii de fundamentare care au stat la baza aprobării altor documente de politică publică la nivel local, cum ar fi: programul de acțiuni comunitare pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale;

4. Sondaje și anchete sociale realizate cu acest scop, în conformitate cu prevederile art. 112 alin. (2) lit. g) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare;

Art.5. Instrumente de lucru utilizate în evaluarea nevoilor comunității

Pentru estimarea statistică sau identificarea nominală a persoanelor vârstnice care necesită sprijin pentru activitățile de bază și instrumentale ale vieții zilnice și care nu se află în evidența serviciilor sociale/nu sunt înscrise în registrul național unic al beneficiarilor de servicii sociale, prezenta metodologie prevede utilizarea de către Direcția de Asistență Socială Petroșani a următoarelor metode și instrumente de lucru:

1. Estimarea nevoii potențiale de sprijin pe baza unor studii, fără o listă nominală de persoane vârstnice vulnerabile

Prin această metodă se estimează nevoile de sprijin exprimate ca statistică la nivel de UAT (procent din populația de referință), fără să fie acompaniată de o listă nominală a persoanelor la risc (cu nevoi potențiale de îngrijire). Un astfel de rezultat este util doar pentru fundamentarea unui plan de

dezvoltare a serviciilor sociale pentru persoane vârstnice, fiind necesară repetarea anuală a măsurătorilor pentru a putea actualiza datele statistice.

Metodologia de cercetare trebuie să urmărească cel puțin structura datelor și a variabilelor din modelul estimării nevoilor pe baza valorilor de referință, respectiv, indicatorii de risc din fișa de identificare persoana vârstnică la risc, potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta metodologie.

2. Fișa de identificare persoana vârstnică la risc

În cadrul activității de asigurare a pachetului minim de asistență socială, în activitatea de identificare a nevoilor comunității, de asigurare a telefonului vârstnicului, de asigurare a serviciilor comunitare integrate pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, de evaluare în vederea asigurării accesului la beneficii de asistență socială etc., Direcția de Asistență Socială Petroșani completează o fișă de identificare a persoanei vârstnice la risc, al cărei model este prevăzut în anexa la prezenta metodologie.

Fișa de identificare persoană vârstnică la risc reprezintă un instrument de identificare a vulnerabilităților la nivel individual și comunitar și de identificare a priorităților de intervenție în situații de urgență, pentru categoria persoane vârstnice, și are doar rolul de a evidenția existența unor factori de risc, care pot fi infirmate sau confirmate în următorul pas al analizei nevoilor, cel de evaluare a nevoilor.

Direcția de Asistență Socială Petroșani stabilește formatul și conținutul instrumentului pe care îl utilizează, cu respectarea prevederilor minime prevăzute de prezenta metodologie.

3. Registrul persoanelor vârstnice la risc

Registrul persoanelor vârstnice la risc este baza de date în care se înregistrează lista nominală de persoane vârstnice la risc (posibil cu nevoi de sprijin/îngrijire).

Registrul persoanelor vârstnice la risc, completat în format Excel sau un format similar conține informațiile obținute din toate Fișele de identificare persoana vârstnică la risc completate pentru persoane vârstnice cu domiciliul pe raza UAT-ului. Registrul este gestionat de Direcția de Asistență Socială Petroșani și actualizat lunar folosind datele privind decesele, schimbările de domiciliu, fișele noi care au fost completate în luna respectivă etc. În registru, indicatorii de risc sunt așezați pe coloane, iar persoanele vârstnice la risc, din lista nominală, pe linii.

4. Registrul persoanelor vârstnice cu nevoi de îngrijire de lungă durată

Registrul persoanelor vârstnice cu nevoi de îngrijire de lungă durată include persoanele vârstnice la risc pentru care s-a întocmit și fișa de evaluare inițială, dar pentru care nu este elaborat un plan de îngrijire și asistență, nu este semnat contractul de servicii sociale și, prin urmare, încă nu sunt în evidența serviciilor sociale. Registrul conține informații din fișa de evaluare inițială, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 1 la Standardele minime de calitate privind managementul de caz în serviciile sociale acordate persoanelor vârstnice, aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 2.489/2023.

Art.6. Recomandări în utilizarea instrumentelor de evaluare a nevoilor comunității

Pentru simplificare administrativă și eficientizarea activității, până la dezvoltarea sistemului informatic de asistență socială, Direcția de Asistență Socială Petroșani dezvoltă instrumentele de lucru pe baza/compatibil cu evidența electronică/registru a persoanelor beneficiare de asistență socială/servicii sociale pe care o deține deja, conform legislației în vigoare. Spre exemplu, în situația în care registrul existent este un fișier Excel, instrumentele dezvoltate conform prezentei metodologii reprezintă pagini distincte în același Excel.

Etape	Cerere de servicii sociale	Instrument utilizat	Registru
Identificare	NU	Fișă de identificare persoană vârstnică la risc	Registrul persoanelor vârstnice la risc
Evaluare inițială	DA	Fișă de evaluare inițială*	Registrul persoanelor vârstnice cu nevoi de îngrijire de lungă durată
Evaluare complexă	DA	Fișă de evaluare sociomedicală**	Registrul beneficiarilor de servicii sociale

*Anexa nr.1 la Standardele minime de calitate privind managementul de caz în serviciile sociale acordate persoanelor vârstnice, aprobate prin Ordinul nr.2489/2023

** Documentul care conține rezultatul evaluării nevoilor persoanelor vârstnice, parte din dosarul persoanei vârstnice care solicită îngrijiri la domiciliu, în centre de zi sau în centre rezidențiale pentru persoane vârstnice, în conformitate cu prevederile HG nr. 886/2000 pentru aprobarea Grilei naționale de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice, cu modificările și completările ulterioare.

FIȘĂ de identificare persoana vârstnică la risc

Nr. Unic: _____			
Număr unic de înregistrare (poziție) în Registrul persoanelor vârstnice la risc			
Data completării Fișei de identificare persoana vârstnică la risc (zi/lună/an)			
Persoană vârstnică:			
a) Nume și prenume			
b) Sex: 1. M 2. F			
c) Adresa			
Reprezentantul DAS care a completat Fișa de identificare persoana vârstnică la risc și a înregistrat în Registrul persoanelor vârstnice la risc:			
a) Nume și prenume		d) telefon:	
b) Profesia		e) e-mail:	
c) Funcția în cadrul DAS			
Sursa informațiilor, după caz:			
Indicatorii de risc care arată nevoi potențiale de sprijin		Da = 1	Nu = 0
			Nu știu
1. Rețeaua de sprijin			
Criteriul 1: Persoana vârstnică fără sprijin din partea familiei sau a unei rețele de sprijin			
a) Persoană vârstnică care trăiește singură și nu are rude în proximitate — în localitate sau în alte localități învecinate, și nici prieteni, vecini, alte persoane cu care să interacționeze regulat și care să o sprijine	1	0	
b) Persoană vârstnică care trăiește în context familial, dar este la risc de abuz sau neglijare* *Semne ale unui posibil abuz, conform secțiunii aferente din anexa nr. 1 la Standardele minime de calitate privind managementul de caz în serviciile sociale acordate persoanelor vârstnice, aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 2.489/2023.	1	0	
2. Starea de sănătate			
Criteriul 2: Persoana vârstnică cu afecțiuni ce necesită îngrijire specializată sau care se află în imposibilitatea de a-și asigura nevoile sociomedicale, din cauza bolii ori stării fizice sau psihice			
a) Persoană vârstnică care nu este luată în evidența unui medic de familie	1	0	
b) Persoană vârstnică cu dificultăți în realizarea activităților vieții cotidiene din cauza unor probleme grave de sănătate legate de vedere	1	0	
c) Persoană vârstnică cu dificultăți în realizarea activităților vieții cotidiene din cauza unor probleme grave de sănătate legate de auz	1	0	
d) Persoană vârstnică cu dificultăți în realizarea activităților vieții cotidiene din cauza unor probleme grave de sănătate legate de mobilitate — mers, urcat scări etc.	1	0	
e) Persoană vârstnică cu dificultăți în realizarea activităților vieții cotidiene din cauza unor probleme grave de sănătate legate de memorie, concentrare sau cogniție	1	0	
f) Persoană vârstnică cu dificultăți în realizarea activităților vieții cotidiene din cauza unor probleme grave de sănătate legate de comunicare	1	0	
g) Persoană vârstnică cu probleme de sănătate mintală care nu este diagnosticată de un medic de specialitate/nu beneficiază de tratament adecvat	1	0	

h) Persoană vârstnică cu risc suicidal, comportament autodistructiv, inclusiv consumul abuziv de alcool și/sau substanțe interzise, sau care reprezintă un risc pentru alte persoane	1	0	
3. Autonomie Criteriul 3: Persoana vârstnică nu are capacitatea de a se gospodări și de a îndeplini cerințele firești ale vieții cotidiene.			
a) Persoană vârstnică care necesită sprijin pentru activitățile de bază ale vieții cotidiene — hrănire și hidratare, transfer și mobilizare — urcare/coborâre din pat/scaun, deplasare în interior, îmbrăcare și dezbrăcare, folosirea toaletei, asigurarea igienei corporale, comunicare;	1	0	
b) Persoană vârstnică care nu primește ajutor deși ar avea nevoie pentru îndeplinirea activităților instrumentale ale vieții cotidiene — prepararea hranei, efectuarea de cumpărături, activități de menaj și spălătorie, administrarea medicamentelor, facilitarea deplasării în exterior și însoțire, activități de administrare și gestionare a bunurilor, acompaniere și socializare	1	0	
4. Condițiile de locuit Criteriul 4: Persoana vârstnică nu are locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii.			
a) Persoană vârstnică fără locuință sau care locuiește fără drept de ședere, în anumite spații de locuit, inclusiv spații construite ilegal	1	0	
b) Persoană vârstnică care stă într-o locuință improvizată, în spații care nu sunt destinate acestui scop — magazii, case de apă, elemente de canalizare, construcții în stare avansată de degradare, grote,ocioabe etc.	1	0	
c) Persoana vârstnică locuiește în condiții improprie/întâmpină probleme privind siguranța locuinței, spre exemplu, scurgeri prin acoperiș, pereți umezi, ferestre/dușumele putrede sau deteriorate	1	0	
d) Persoana vârstnică nu are acces la utilități, în mod special la sursă de apă și electricitate	1	0	
e) Persoana vârstnică nu dispune de dotări minime necesare pregătirii hranei, asigurării încălzirii și de mobilier de strictă necesitate	1	0	
f) Persoana vârstnică care trăiește într-o locuință care nu este adaptată nevoilor specifice persoanei vârstnice și pot exista riscuri de cădere, de accidentare a persoanei, de incendiu etc.	1	0	
5. Situația economică Criteriul 5: Persoana vârstnică nu realizează venituri proprii sau acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea satisfacerii nevoilor curente ale vieții (inclusiv a îngrijirii necesare).			
a) Persoana vârstnică nu realizează venituri proprii	1	0	
b) Persoană vârstnică la risc de sărăcie monetară: venitul persoanei vârstnice pe membru de familie este maximum 400 lei	1	0	
c) Persoană vârstnică la risc de sărăcie extremă: cu regularitate, nu a putut încălzi locuința sau nu a putut asigura hrana zilnică	1	0	
d) Persoană vârstnică cu venituri reduse care s-ar încadra pentru beneficii sociale pentru combaterea sărăciei — venit minim de incluziune, ajutor încălzirea locuinței, ajutor de urgență, cantină socială etc., dar nu le primește, din diferite motive	1	0	

Concluzii Dacă persoana vârstnică se află în cel puțin una dintre situațiile de mai sus care ar putea indica o nevoie de sprijin, se notează „Da=1” în dreptul criteriului prevăzut de cadrul legal pentru activarea dreptului la asistență socială

	DA	NU
1. Rețea de sprijin Criteriul 1: Persoana vârstnică nu are familie sau nu se află în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare. Se completează „Da=1” dacă măcar unul (oricare) dintre lit. a) sau b) este completat cu „Da=1”.	1	0
2. Starea de Sănătate Criteriul 2: Persoană vârstnică cu afecțiuni ce necesită îngrijire specializată sau care se află în imposibilitatea de a-și asigura nevoile sociomedicale, din cauza bolii ori stării fizice sau psihice. Se completează „Da=1” dacă măcar unul (oricare) dintre lit. a)—h) este completat cu „Da=1”.	1	0
3. Autonomie Criteriul 3: Persoana vârstnică nu are capacitatea de a se gospodări și de a îndeplini cerințele firești ale vieții cotidiene. Se completează „Da=1” dacă măcar unul (oricare) dintre lit. a) sau b) este completat cu „Da=1”.	1	0
4. Condițiile de locuit Criteriul 4: Persoana vârstnică nu are locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii. Se completează „Da=1” dacă măcar unul (oricare) dintre lit. a)—f) este completat cu „Da=1”.	1	0
5. Situația economică Criteriul 5: Persoana vârstnică nu realizează venituri proprii sau acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea satisfacerii nevoilor curente ale vieții (inclusiv a îngrijirii necesare). Se completează „Da=1” dacă măcar unul (oricare) dintre lit. a)—d) este completat cu „Da=1”. 1	1	0
Concluzia fișei de identificare a persoanei vârstnice la risc Persoana este înregistrată ca „persoană vârstnică la risc” Se completează „Da=1” dacă măcar unul dintre criteriile 1—5 este completat cu „Da=1” sau dacă	Da	Nu
Dacă „Da”	Cine va informa/a informat, va consilia/a consiliat persoana	
AS1.	cu privire la măsurile de sprijin existente și la oportunitatea evaluării?	
	a) Nume și prenume:	
	b) Funcția:	
	c) La data (zi/lună/an):	
AS2	Persoana/reprezentantul legal/familia a fost informată	Da Nu
	a) Persoana a acceptat să fie evaluată de DAS cu privire la gradul de dependență și nevoile specifice de ÎLD	Da Nu
	b) Persoana a refuzat să fie evaluată de DAS cu privire la gradul de dependență și nevoile specifice de ÎLD	Da Nu
Dacă a acceptat	Cine va realiza evaluarea nevoilor, conform reglementărilor?	
AS3		
	d) Nume și prenume:	
	e) Funcția:	
	f) La data (zi/lună/an):	

**PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,
MARGARETA BURDUF**

**CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR GENERAL
ADRIAN NEGOE**